

Góc nhìn phật giáo về "nhân quyền" trong xã hội số hóa

ISSN: 2734-9195 21:34 21/04/2024

Khi đề cập đến vấn đề nhân quyền, chúng ta phải xem xét thực tế rằng quyền riêng tư là một yếu tố quan trọng. Trong môi trường kỹ thuật số...

Khi đề cập đến vấn đề nhân quyền, chúng ta phải xem xét thực tế rằng quyền riêng tư là một yếu tố quan trọng. Hơn nữa, trong môi trường kỹ thuật số, nơi dữ liệu được liên kết, các cá nhân có thể dễ dàng có sẵn trên các nền tảng truyền thông xã hội, các dịch vụ như ngân hàng, công ty viễn thông hoặc thậm chí các cửa hiệu sách và cửa hàng tạp hóa online, các đơn vị đó thu thập dữ liệu của chúng ta thông qua các tương tác mua sắm trực tuyến (một dạng thương mại điện tử cho phép khách hàng trực tiếp mua hàng hóa hoặc dịch vụ từ người bán qua Internet sử dụng trình duyệt web).

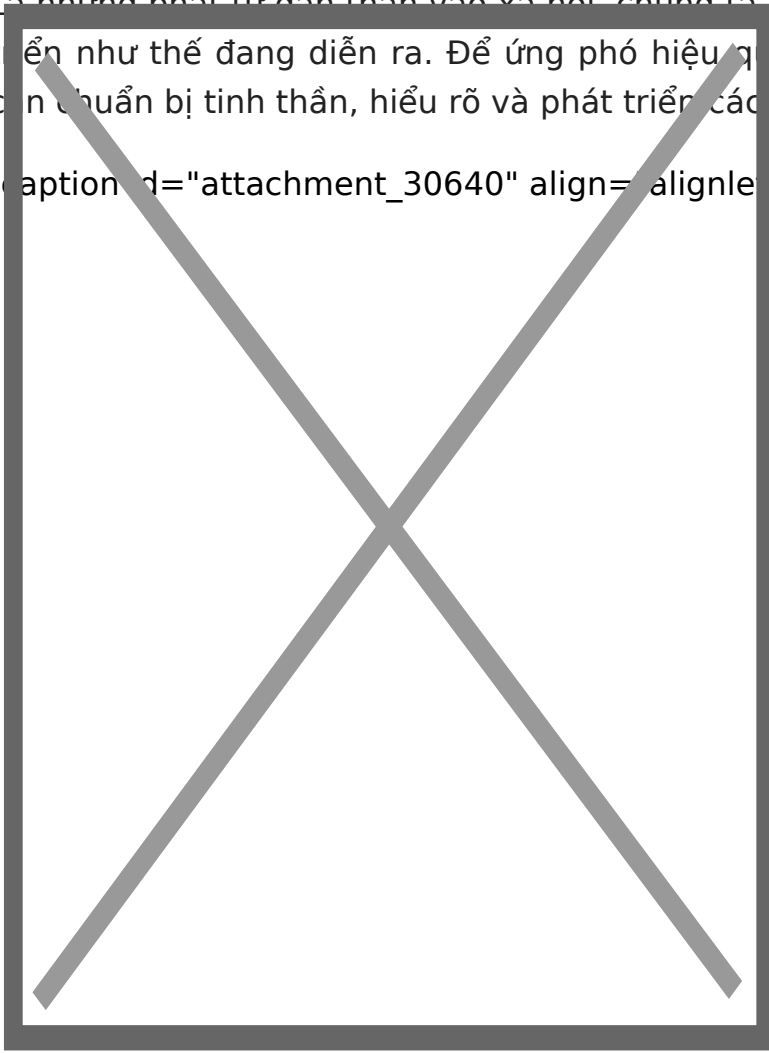
Dữ liệu Liên kết riêng lẻ (Individually-linked data) cũng có thể được thu thập từ đầu đến cuối một cách công khai, tạo ra các nguồn dữ liệu xã hội mở mà các cá nhân bị thu nhập thông tin thường không có sự tán thành về việc đó.

Một ví dụ điển hình là dữ liệu sinh trắc học được chính quyền thành phố thu thập thông qua camera giám sát tại các địa điểm công cộng, cảnh sát hoặc các cơ quan an ninh khác. Những camera giám sát an ninh như vậy cũng có thể được lắp đặt vào các địa điểm công cộng bởi các cá nhân hoặc tổ chức tư nhân trên tài sản riêng của họ.

Rõ ràng là từ góc độ nhân quyền, tình trạng này có thể gây ra những hậu quả tiêu cực như đã nêu trong bài viết về Marseille, một thành phố cảng của nước Pháp được đăng tải trên tạp chí công nghệ MIT Technology Review và nhiều nghiên cứu, bình luận khác được công bố.

Là những Phật tử dẫn thân vào xã hội, chúng ta cần nhận thức được những phát triển như thế đang diễn ra. Để ứng phó hiệu quả với tình huống này, chúng ta cần chuẩn bị tinh thần, hiểu rõ và phát triển các chiến lược năng động.

[caption id="attachment_30640" align="center" width="400"]

Camera quan sát an ninh ở

Marseille, Pháp. Ảnh: Gabrielle Voinot[/caption]

Dưới đây là một số phản ảnh:

Vấn đề sẽ không biến mất. Dù tốt hay xấu, công nghệ sẽ tiếp tục để giải quyết các vấn đề xã hội. Trong trường hợp này, camera giám sát an ninh và các công cụ giám sát khác cùng với các ứng dụng dữ liệu lớn và trí tuệ nhân tạo (AI) sẽ tiếp tục được mở rộng. Làm chậm quá trình triển khai như vậy không phải là một giải pháp. Các công ty công nghệ và các công ty chủ chốt khác trong ngành sẽ tiếp tục chương trình nghị sự mang lại lợi nhuận cao này.

Các tác nhân địa chính trị mới đã xuất hiện. Trong những năm gần đây, các công ty công nghệ lớn kiểm soát khối lượng tài sản khổng lồ, có phạm vi tiếp cận xuyên biên giới rộng khắp, chúng ta đã thấy họ hiện là những chủ thể

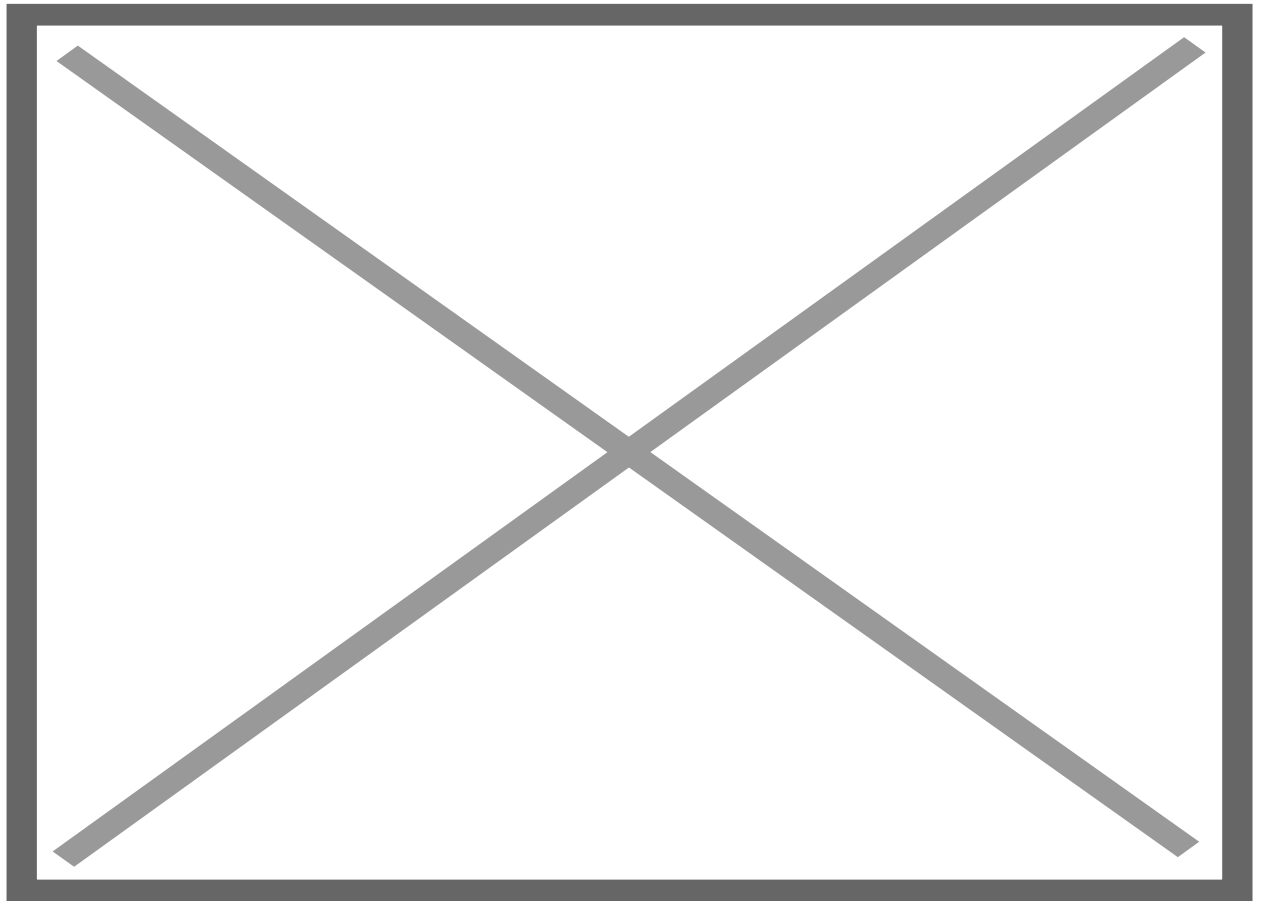
thống trị vị trí địa chính trị như thế nào. Các chiến lược để tương tác tích cực và hiệu quả với các công ty công nghệ này sẽ rất cần thiết để thúc đẩy sự hòa hợp trong xã hội, trực tuyến và ngoại tuyến.

Việc thực hiện phải được giám sát. Chúng ta cần phát triển năng lực và sự chủ động để can thiệp khéo léo vào quá trình thực hiện. Cần phải nỗ lực hướng đến việc thúc đẩy quản trị tốt hơn để định hình thiết kế, quy trình mua sắm và triển khai mà không làm gián đoạn đáng kể quá trình triển khai công nghệ mới. Điều quan trọng là phải được đưa vào quá trình thực hiện để đánh giá và thúc đẩy kết quả tác động tích cực của các dự án.

Quản trị dữ liệu là chìa khoá. Đây là trung tâm của mọi hoạt động kỹ thuật số. Dữ liệu, đặc biệt là những dữ liệu liên quan đến danh tính cá nhân, phải có sẵn các mô hình quản trị mạnh mẽ để giảm thiểu các hành vi lạm dụng và/hoặc khai thác có thể ảnh hưởng đến quyền riêng tư và an toàn cá nhân.

Khi quan tâm đến trí tuệ nhân tạo (AI), cần có một cái nhìn tổng quan rõ ràng, để tránh việc chia sẻ dữ liệu có kiểm soát mà AI - tạo ra vì lợi nhuận của một số công ty. Quan trọng hơn, dữ liệu cá nhân của chúng ta được thu thập hoặc sử dụng mà không có sự đồng ý vì lý do an ninh và phục hồi kinh tế.

Có sẵn các mô hình thành công. Hạn chế sự thành công ở Mỹ, chẳng hạn như San Diego, thành phố duyên hải miền nam tiểu bang California, góc tây nam Hoa Kỳ, cho thấy rằng có thể là việc can thiệp để dành quyền kiểm soát quyền riêng tư. Tuy nhiên, thành công đó có thể bị hạn chế do Hoa Kỳ đã thể chế hoá các nguyên tắc cơ bản, mạnh mẽ về quản trị và pháp quyền. Điều này không thể nói được đối với nhiều quốc gia khác có hệ thống quản trị kém mạnh mẽ hơn.

Đừng quên: Đây là tình huống tiến hóa và năng động. Thế giới phát triển kỹ thuật số đang thay đổi nhanh chóng khi công nghệ tiếp tục phát triển và “phá vỡ” cách chúng ta làm việc, sống và vui chơi. Các chiến lược tương tác phải tính đến bối cảnh đang thay đổi và cũng phải linh hoạt.

Ở Hàn Quốc, đã có những thảo luận về Bỏ tất Kỹ thuật số tại tại tổ chức Mạng lưới Phật giáo dẫn thân quốc tế (INEB).

Tác giả: **Dexter Cohen Bohn** Việt dịch: **Thích Vân Phong** Nguồn: **inebnetwork.org**